

REGULAMENT

privind avertizorii de integritate

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul privind avertizorii de integritate (în continuare Regulament) este elaborat în temeiul Legii privind avertizorii de integritate nr. 122 din 12.07.2018, Legii integrității nr. 82 din 25.05.2017 și altor acte normative.

2. Prezentul Regulament stabilește procedura de depunere și procedurile de examinare și raportare internă și externă a dezvăluirilor practicilor ilegale săvârșite în cadrul Instituției Publice Naționale a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” (în continuare Companie), drepturile avertizorilor de integritate și măsurile de protecție a persoanelor ce avertizează benevol, obligațiile angajaților Companiei în acest sens, precum și atribuțiile comisiei responsabile de examinarea unor asemenea dezvăluiri.

3. În sensul prezentului Regulament noțiunile utilizate semnifică:

avertizare de integritate – dezvăluire cu bună-credință de către un angajat al Companiei a unei practici ilegale ce constituie o amenințare sau un prejudiciu adus interesului public;

avertizor de integritate – angajat al Companiei care face o avertizare de integritate;

dezvăluire a practicilor ilegale – dezvăluire a manifestărilor de corupție, după cum sunt definite și enumerate în Legea integrității nr. 82/2017, a încălcărilor de mediu, a încălcărilor drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a celor ce țin de securitatea națională, precum și a altor încălcări, acțiuni sau inacțiuni care amenință sau prejudiciază interesul public;

angajat – persoană fizică care:

a) are sau a avut în ultimele 12 luni calitate de salariat, în sensul legislației muncii, în raport cu Compania;

b) are sau a avut în ultimele 12 luni calitate de stagiar sau voluntar în raport cu Compania;

c) are sau a avut în ultimele 12 luni raporturi juridice contractuale, civile cu Compania;

buna-credință – standard de conduită, exprimat prin corectitudine, onestitate și responsabilitate. Dezvăluirea practicii ilegale de către un angajat se prezumă a fi veridică până la proba contrară. Angajatul se consideră de bună-credință dacă dezvăluirea practicii ilegale pe care a făcut-o este veridică sau dacă angajatul are convingerea rezonabilă că este veridică și amenință sau prejudiciază interesul public.

răzbunare – orice formă de răfuială, presiune, dezavantajare sau discriminare la locul de muncă care este în legătură cu avertizarea de integritate sau rezultă din ea. Forme de răzbunare sânt: concedierea, suspendarea, retrogradarea, refuzul la promovarea în funcție sau instruire, transferul represiv, anularea primelor, a înlesnirilor sau a altor beneficii, hărțuirea sau alt tratament represiv, precum și amenințările cu astfel de acțiuni.

integritate instituțională – integritatea profesională a tuturor angajaților din cadrul Companiei, cultivată, controlată și consolidată de către conducătorul instituției, precum și toleranța zero la incidentele de integritate admise de angajații Companiei;

4. În cadrul aplicării prezentului Regulament se vor respecta următoarele principii:

- a) principiul protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- b) principiul egalității și nediscriminării;
- c) principiul intoleranței manifestărilor de corupție în cadrul entităților publice și private;
- d) principiul prezumției buneicredințe a angajatului care dezvăluie o practică ilegală;
- e) principiul responsabilității, conform căruia avertizorul de integritate este obligat să susțină reclamația cu date sau indicii privind practicile ilegale.

5. La primirea, înregistrarea și examinarea avertizărilor, precum și la aplicarea măsurilor de protecție, se va ține cont de următoarele principii:

- a) principiul confidențialității, conform căruia persoanele sau organele care au recepționat avertizarea au obligația de a păstra confidențialitatea datelor personale ale salariatului care face avertizarea, precum și orice alte date din conținutul avertizării, ce pot duce la divulgarea identității, indiferent de faptul dacă salariatul care a depus avertizarea divulgă ulterior aceste informații terților;
- b) principiul nesancționării abuzive, potrivit căruia nu poate fi sancționată persoana care face o avertizare cu bunăcredință, dar care, ulterior cercetărilor, se dovedește a fi nefondată.

II. DEZVĂLUIREA PRACTICILOR ILEGALE

6. Angajatul Companiei care deține informații despre comiterea în cadrul instituției a practicilor ilegale (manifestărilor de corupție, faptelor de comportament corupțional, nerespectarea regulilor privind procedura de declarare a conflictelor de interese), are dreptul să informeze benevol despre aceasta.

7. Angajații sunt în drept să facă o dezvăluire internă și externă a practicilor ilegale din cadrul Companiei

8. Dezvăluirea practicii ilegale se face în scris, pe suport de hârtie, fiind semnată de către angajat, ori este comunicată la numărul de telefon al secretarului comisiei de evaluare și evidență a dezvăluirilor practicilor ilegale și a avertizărilor de integritate. Dezvăluirea se întocmește prin completarea de către angajat sau, după caz, de către operatorul liniei telefonice a formularelor prevăzute în anexa nr.1.

9. Dezvăluirea practicii ilegale se înscrie în Registrul dezvăluirilor practicilor ilegale și al avertizărilor de integritate, ținut de comisia de evaluare și evidență a dezvăluirilor practicilor ilegale și a avertizărilor de integritate, al cărui model este prevăzut în anexa nr. 2.

10. Identitatea angajatului care dezvăluie practici ilegale nu se divulgă și nu se comunică persoanelor bănuite de asemenea practici și nici persoanelor terțe, dacă angajatul însuși nu dezvăluie sau nu comunică identitatea sa.

11. Datele cu caracter personal pot fi divulgate doar în cazul urmăririi penale pornite în baza dezvăluirii de interes public. În acest caz, avertizorul de integritate este audiat în calitate de martor în condițiile Codului de procedură penală al Republicii Moldova sau, după caz, ale Codului contravențional al Republicii Moldova și poate beneficia de protecție în conformitate cu Legea nr. 105/2008 cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal.

12. Angajatul poate omite procedura de dezvăluire internă a practicii ilegale, efectuând o dezvăluire externă sau publică, în cazurile dacă:

a) consideră că angajatorul ar putea fi implicat în practicile ilegale dezvăluite;

b) consideră că există riscul nerespectării confidențialității datelor sale;

c) consideră că există riscul pierderii, al dispariției sau al distrugerii probelor;

d) angajatorul nu i-a asigurat înregistrarea dezvăluirii practicilor ilegale în condițiile pct. 9 din prezentul Regulament sau nu l-a informat cu privire la rezultatele examinării în termenul prevăzut la pct. 23.

13. În cazul dezvăluirii practicilor ilegale externe, autoritate responsabilă pentru examinarea dezvăluirilor practicilor ilegale este Centrul Național de Anticorupție.

III. EXAMINAREA DEZVĂLUIRILOR PRACTICILOR ILEGALE ȘI RECUNOAȘTEREA STATUTULUI DE AVERTIZOR DE INTEGRITATE

14. Comisia de evaluare și evidență a dezvăluirilor practicilor ilegale și a avertizărilor de integritate asigură înregistrarea dezvăluirilor practicilor ilegale în Registrul dezvăluirilor practicilor ilegale și al avertizărilor de integritate.

15. În cazul în care dezvăluirea internă a practicii ilegale conține elementele constitutive ale unei contravenții sau infracțiuni, Comisia de evaluare și evidență a dezvăluirilor practicilor ilegale și a avertizărilor de integritate este obligată să informeze angajatorul despre necesitatea transmiterii informației cuprinsă în dezvăluire unei autorități de examinare competente.

16. Clauzele de confidențialitate și secret profesional dintre angajator și angajat nu împiedică dezvăluirea practicilor ilegale.

17. Pentru a fi înregistrată în Registrul dezvăluirilor practicilor ilegale și al avertizărilor de integritate și pentru a fi recunoscută drept avertizare de integritate, dezvăluirea practicilor ilegale trebuie să întrunească următoarele condiții:

- a) să fie făcută de un angajat al Companiei;
- b) să se refere la activitatea Companiei;
- c) să conțină informații/probe despre practicile ilegale și prejudicierea reală, iminentă sau potențială a interesului public;
- d) persoana care face dezvăluirea trebuie să se identifice (nume, prenume, locul de muncă, date de contact, iar în cazul adresării în scris a avertizării de integritate – și semnătura).

18. Înregistrarea unei dezvăluiri a practicilor ilegale de interes public în Registrul dezvăluirilor practicilor ilegale și al avertizărilor de integritate acordă angajatului care o face statutul de avertizor de integritate.

19. Dacă dezvăluirea este înregistrată, angajatului, în contextul recunoașterii sale în calitate de avertizor de integritate, i se comunică următoarele detalii:

a) în cazul depunerii în scris a avertizării de integritate – confirmarea scrisă privind înregistrarea în Registrul dezvăluirilor practicilor ilegale și al avertizărilor de integritate, faptul inițierii unei examinări a circumstanțelor descrise în avertizarea de integritate și termenul în care va fi informat despre rezultatele examinării, conform anexei nr. 2;

b) în cazul comunicării avertizării de integritate prin telefon – numărul de înregistrare a apelului, faptul inițierii unei examinări a circumstanțelor descrise în avertizarea de integritate și termenul în care poate reveni cu un apel sau, după caz, în care persoana responsabilă îl va contacta telefonic (conform preferințelor angajatului) pentru a-l informa despre rezultatele examinării;

c) indiferent de modalitatea de comunicare a avertizării de integritate – despre respectarea confidențialității identității sale la examinarea dezvăluirii, cu excepția cazurilor de pornire a procedurilor penale sau contravenționale în care este atras în calitate de martor și solicită protecție;

d) în toate cazurile – faptul că statutul de avertizor de integritate îi va fi retras dacă, pe parcursul examinării, se constată că dezvăluirea nu întrunește vreuna dintre condițiile prevăzute la pct. 17.

20. În cazul în care, pe parcursul examinării dezvăluirii, se constată că aceasta nu întrunește condițiile prevăzute la pct. 17 lit. a), b) sau d), informația transmisă se examinează în baza regulilor generale.

21. Atunci când se constată că informația conținută în dezvăluire ține de competența comisiei de evaluare și evidență a dezvăluirilor practicilor ilegale și a avertizărilor de integritate, aceasta din urmă este obligată să examineze informația în termen de până la 30 de zile de la data consemnării avertizării în Registrul special. În cazul în care termenul de 30 de zile este insuficient, acesta poate fi prelungit cu încă 30 de zile, cu informarea corespunzătoare a avertizorului de integritate.

22. Procedura examinării dezvăluirii se consemnează într-un proces-verbal semnat de toți membrii comisiei, la care se anexează toate materialele aferente cazului respectiv și se păstrează la comisia specializată.

23. Avertizorul de integritate este informat, în scris sau, după caz, telefonic, în termen de 30 de zile de la data înregistrării în Registrul dezvăluirilor practicilor ilegale și al avertizărilor de integritate, despre rezultatele examinării avertizării de integritate, iar în cazul în care termenul de 30 de zile este insuficient acesta poate fi prelungit cu încă 30 de zile, cu informarea corespunzătoare a avertizorului de integritate.

24. Membrii comisiei de evaluare și evidență a dezvăluirilor practicilor ilegale și a avertizărilor de integritate sunt obligați să nu divulge aspecte legate de examinarea dezvăluirii, semnând în acest scop o declarație de confidențialitate conform anexei nr. 3 la prezentul Regulament.

IV. PROTECȚIA AVERTIZORULUI DE INTEGRITATE

25. Angajatul care, în legătură cu avertizarea de integritate pe care a făcut-o, este supus răzbunării (prin acțiuni, inacțiuni sau amenințări) din partea angajaților Companiei, este în drept să solicite protecție de la angajator prin intermediul comisiei de protecție a avertizorilor de integritate, în cazul dezvăluirilor interne și de Avocatul Poporului – în cazul dezvăluirilor externe .

26. În scopul protecției avertizorului de integritate, acesta beneficiază de următoarele garanții:

a) transferul său ori al persoanei care întreprinde acțiuni de răzbunare, pe perioada examinării cererii de acordare a protecției, într-o altă subdiviziune a Companiei, cu menținerea specificului de activitate, iar în lipsa acesteia – într-o subdiviziune care desfășoară o activitate conexasă, pentru a exclude sau a limita influența persoanei care s-a răzbunat în legătură cu avertizarea de integritate sau dezvăluirea practicilor ilegale;

b) sancționarea persoanei care s-a răzbunat în legătură cu avertizarea de integritate sau dezvăluirea practicilor ilegale ori, după caz, a conducătorului entității publice sau private pentru neasigurarea măsurilor de protecție;

c) anularea sancțiunii disciplinare, care i-a fost aplicată angajatului ca urmare a unei dezvăluiri în interes public făcute cu bună-credință;

d) despăgubirea prejudiciilor materiale și morale suportate în urma răzbunării.

27. Avertizorul de integritate supus răzbunării este în drept să depună la comisia de protecție a avertizorilor de integritate o cerere scrisă pentru a solicita realizarea garanțiilor sale prevăzute la pct. 26.

28. Pentru a beneficia de protecție, angajatul trebuie să întrunească următoarele condiții:

a) să fie recunoscut în calitate de avertizor de integritate în condițiile prezentului regulament sau să fi făcut o dezvăluire externă a practicilor ilegale;

b) să fie supus răzbunării;

c) să existe legătură de cauzalitate între dezvăluirea practicilor ilegale și pretinsa răzbunare.

29. Comisia de protecție a avertizorilor de integritate va examina în regim prioritar, în termen de cel mult 15 zile, cererea prin care se solicită protecția avertizorului de integritate, după care va informa angajatorul și avertizorul de integritate cu privire la satisfacerea cererii sale sau despre motivele refuzului. Curgerea termenului începe în ziua intrării și înregistrării cererii în Registrul cererilor de protecție a avertizorilor de integritate, deținut de Comisie.

30. Protecția acordată poate fi retrasă în cazul constatării ulterioare a următoarelor situații:

a) informația comunicată nu este veridică, inclusiv se demonstrează că angajatul cunoștea sau trebuia să cunoască despre caracterul fals al conținutului dezvăluirii sale (dezvăluirea nu este făcută cu bună-credință);

b) pretinsa răzbunare nu este reală;

c) între dezvăluirea de interes public și pretinsa răzbunare nu există legătură de cauzalitate.

31. Deciziile, acțiunile și inacțiunile în legătură cu protecția avertizorilor de integritate, se contestă în instanța de judecată în termen de 30 de zile de la data când avertizorul a cunoscut sau trebuia să cunoască despre existența acestora.

V. RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA REGULAMENTULUI

32. Persoanele care încalcă prevederile prezentului regulament sunt pasibile de atragere la răspundere conform legislației în vigoare.

33. Neîntreprinderea de către persoanele responsabile a măsurilor de asigurare a dezvăluirii practicilor ilegale în cadrul entității, nerespectarea confidențialității angajaților care dezvăluie practici ilegale și neasigurarea măsurilor de protecție a angajaților recunoscuți în calitate de avertizori de integritate atrag răspundere disciplinară și/sau contravențională.

34. Divulgarea identității avertizorului de integritate persoanelor pretins responsabile de practicile ilegale pe care acesta le invocă, sau terțelor persoane atrage răspundere disciplinară și/sau contravențională.

35. Răzbunarea împotriva avertizorului de integritate atrage răspundere conform legislației în vigoare.

36. Repararea prejudiciilor materiale și morale cauzate avertizorului de integritate se suportă de către persoanele culpabile de cauzarea acestor prejudicii.

IV. DISPOZIȚII FINALE

37. Prezentul Regulament intră în vigoare din data aprobării.

38. Regulamentul dat poate fi modificat sau abrogat prin ordinul Directorului general al Compania „Teleradio-Moldova”, în temeiul legislației și reglementărilor interne ale Companiei.

Formularul dezvăluirii interne a practicii ilegale

I. Date generale despre angajat	
Se completează de către angajat	Se completează de către secretarul Comisiei de evaluare și evidență a dezvăluirilor practicilor ilegale și a avertizărilor de integritate*
1. Locul de muncă, subdiviziunea în care activează, funcția ocupată _____ _____ _____ _____	1. _____ _____ _____ _____ _____
2. Relația cu angajatorul (contract individual de muncă sau raporturi juridice contractuale, civile) _____ _____ _____ _____	2. _____ _____ _____ _____
II. Date despre practica ilegală	
1. Descrierea practicii ilegale dezvăluite _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	1. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____
2. Amenințarea/prejudicierea interesului public prin practica ilegală (în ce constă aceasta) _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	2. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____
3. Prezentarea probelor/informațiilor care confirmă practica ilegală dezvăluită sau indicarea modalităților _____ _____ _____	3. _____ _____ _____ _____

de verificare a informației dezvăluite	
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

4. Cu referire la această practică ilegală, ați făcut o dezvăluire publică sau o dezvăluire anterioară (transmisă altor autorități, altor persoane fizice și/sau juridice ori reprezentanților societății civile și/sau mass-mediei)?

(Se indică data, luna, anul și cui a fost transmisă această dezvăluire)

III. Recunoașterea în calitate de avertizor de integritate**

Decizia: _____

(Data)

(Semnătura Președintelui Comisiei de evaluare și evidență a dezvăluirilor practicilor ilegale și a avertizărilor de integritate)

C O T O R

Dezvăluirea internă a practicii ilegale este recepționată de către

(Numele, prenumele persoanei responsabile care recepționează dezvăluirea)

Numărul de înregistrare în Registrul dezvăluirilor practicilor ilegale și al avertizărilor de integritate _____

* Se verifică dacă dezvăluirea întrunește condițiile prevăzute la pct. 17 din Regulament.

**Se completează, menționându-se dacă dezvăluirea întrunește condițiile prevăzute la pct. 17 din Regulament și angajatul este recunoscut în calitate de avertizor de integritate.

Notă: Numele, prenumele, datele de contact, iar în cazul în care dezvăluirea se face în scris, și semnătura angajatului sînt indicate pe versoul formularului.

DECLARAȚIE DE CONFIDENȚIALITATE

Prin prezenta, subsemnat (ul/a) _____,

(numele, prenumele și patronimicul)

membru al Comisiei de evaluare și evidență a dezvăluirilor practicilor ilegale și a avertizărilor de integritate din cadrul IPNA Compania „Teleradio-Moldova”, dețin funcția de

(funcția deținută)

semnez, pe propria responsabilitate, declarația de confidențialitate, prin care mă angajez să tratez orice informație la care am acces sau care mi-a fost dată/adusă la cunoștință în legătură cu examinarea dezvăluirilor practicilor ilegale și al avertizărilor de integritate, drept confidențială și nu o voi divulga terților. Informația obținută o voi utiliza doar în scopul examinării avertizărilor și voi întreprinde toate măsurile rezonabil posibil pentru a împiedica accesul sau copierea informației aflate sub controlul meu, inclusiv voi informa, imediat, conducerea Companiei dacă voi avea cunoștință despre orice caz de acces neautorizat la orice informație și despre modul în care a avut loc acest acces.

Data _____

Semnătura _____